

Onderwerp Sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'

Steller H.W. Slender

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 72 46 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 279309-2021

Datum 23-6-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Ruim een jaar kampt de samenleving al met het leven onder de verschillende corona maatregelen. Deze maatregelen hebben grote invloed op het sociaal en mentaal welzijn van onze inwoners. Desondanks heeft de Groningse samenleving tijdens de coronacrisis veel veerkracht en zorg voor elkaar laten zien: burens die elkaar helpen met boodschappen, koken of kleine klusjes; de vele initiatieven om eenzame inwoners een hand onder de riem te steken; werknemers en studenten die ingezet worden om de overbelaste zorg extra te ondersteunen; sport- en cultuurorganisaties die enorm wendbaar en creatief blijken om toch een stukje plezier, sociale binding en beweging te bieden; de vele professionals in het onderwijs, zorg, sociaal domein die zich hebben ingezet om de jeugd en kwetsbaren in onze samenleving ook in deze omstandigheden zo goed mogelijk te helpen. In een periode waarin het samen zijn enorm gemist werd hebben we laten zien dat we ook in deze omstandigheden in staat zijn om zorg te dragen voor elkaar. Als college willen we onze waardering uitspreken voor de inzet vanuit de Groningse samenleving.

Als gemeente hebben we samen met onze partners in het sociaal domein de afgelopen periode een enorme inspanning geleverd om de negatieve effecten van de coronacrisis op de inwoners en de samenleving zo veel mogelijk te dempen. Er zijn verschillende maatregelen getroffen en acties ingezet. Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs wordt bijvoorbeeld gewerkt aan plannen om het Groningse onderwijs te versterken. U bent daar recent ook over geïnformeerd. Ook is er inmiddels 'Groningen Vooruit' gepresenteerd, de economische herstelagenda voor een bruisende gemeente na corona.

Als bijlage van deze brief treft u het sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050' aan. Dit plan is complementair aan de bovengenoemde plannen en borduurt ook voort op andere reeds ingezette acties. Met dit plan willen we de schadelijke korte termijn effecten van de corona maatregelen dempen en de schadelijke lange termijn effecten beperken. Ook komen we terug op een aantal verzoeken vanuit uw raad: we geven een antwoord op de motie 'Zekerheid Bieden' die door uw raad is aangenomen tijdens het begrotingsdebat afgelopen november en de motie 'Kom weer in beweging' uit april. In deze brief gaan we kort in op effecten van de coronacrisis, onze ambities voor langjarige investeringen in kwetsbare gebieden, het sociaal perspectiefplan 'Iedereen doet weer mee in 050', de fasering, de financiën en het vervolg.

Effecten coronacrisis

Hoewel iedereen last heeft van de huidige situatie, zijn er altijd groepen die extra zwaar getroffen worden, of die over minder veerkracht beschikken om met de huidige situatie om te gaan. De reeds ingezette aanpak om, zeker in de meest kwetsbare wijken, de kloof in leefbaarheid en levensgeluk bij inwoners in de verschillende wijken binnen de gemeente te verkleinen, hanteren we ook om de negatieve effecten van corona te dempen en het herstel in te zetten. Dankzij de coronapandemie en de lockdowns zijn deze verschillen namelijk alleen maar groter geworden. Deze neerwaartse spiraal kan onderbroken worden door te investeren in gezondheid, onderwijs, werk en inkomen en een leefbare en veilige sociale omgeving.

Vanuit de verschillende sociaal-maatschappelijke beleids invalshoeken is er gedurende de pandemie gekeken wat de impact is en is er continu gestreefd om waar mogelijk de negatieve effecten te dempen. Dit bestond aan de ene kant uit financiële ondersteuning van organisaties en voorzieningen die belangrijk zijn voor de sociale cohesie in onze gemeente (buurthuizen, accommodaties, sportverenigingen etc.) en aan de andere kant extra investeringen in aanvullende zorg. Ook hebben we extra ingezet op jeugd- en jongerenwerk, ondersteuning geboden aan minima en aan ZZP-ers die door de crisis het hoofd niet meer boven water konden houden en hebben we een cultureel ondersteuningspakket ingezet voor culturele ondernemers en instellingen. In het bijgevoegde perspectiefplan gaan we verder in op de maatregelen die we de afgelopen tijd hebben getroffen.

Het nieuwe normaal?

Tijdens de gehele corona periode hebben we veel mooie voorbeelden van noaberschap gezien. Ook zagen we dat in deze tijd digitalisering van het onderwijs, thuiswerken en e-consulten door bijvoorbeeld huisartsen en in de zorg, mogelijkheden die eerder heel complex leken, nu versneld tot stand kwamen. Daarenboven ontstond in het sociaal domein bijzondere ondersteuning vanuit bijvoorbeeld het Schimmelpenninck Huys die – toen corona het hotelwezen onmogelijk maakte – dak- en thuislozen opving.

Voor het college is het belangrijk om in te zetten op behoud van de positieve ontwikkelingen die we in de corona periode hebben gezien en deze waar mogelijk door te zetten in de toekomst. Daarnaast is vooralsnog niet goed duidelijk wat nu precies de negatieve effecten van de coronacrisis zijn of zullen zijn. Daarom is dit sociaal perspectiefplan ook een lerend en levend document en hebben de nu gepresenteerde plannen betrekking op de korte termijn. Voor de inzet op de middellange termijn zal het college op gezette tijden met uw raad in overleg treden om goed de vinger aan de pols te houden wat betreft sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en welke (financiële) ondersteuning daarbij het beste past.

Langjarig en samenhangend investeren in kwetsbare gebieden en in kwetsbare bewoners

Groningen is een fijne gemeente om in te wonen, maar er zijn ook mensen die het moeilijk hebben. Dankzij de Regio Deal Groningen-Noord, het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de wijkvernieuwing kunnen we in onze kwetsbaarste wijken de brede welvaart en leefbaarheid de komende tien jaar dichterbij het stedelijk gemiddelde brengen. Door aanvullende investeringen verzachten we de gevolgen van de coronapandemie die in deze wijken het hardst gevoeld worden. Dat is nodig, want de problemen die deze wijken treffen zijn complex en hardnekkig. Aanvullende investeringen, nadruk op preventie en een integrale aanpak vanuit een menselijke maat en vertrouwen zijn nodig om met elkaar samenhangende problemen rondom gezondheid, intergenerationele armoede, onderwijs en werk en inkomen, op te lossen. Als één van de 15 Manifeststeden hebben we in nauwe samenwerking met het Ministerie BZK het voortouw genomen om verandering aan te brengen in de situatie van de kwetsbare wijken in Nederland. Samen met 14 andere steden hebben we met een breed palet aan maatschappelijke partners een oproep gedaan voor een Nationaal Herstel en Perspectiefprogramma Leefbaarheid en Veiligheid. Dit vanuit de constatering dat er met name in 16 gebieden in deze steden met samen ongeveer 1 miljoen inwoners maar ook in andere kwetsbare wijken en gebieden in andere gemeenten sprake is van cumulatie van hardnekkige sociale problemen en achterstelling. In veel van deze gebieden zijn de besmettingsgraad en de vaccinatiebereidheid een groot probleem dat om extra aandacht vraagt. Het gevaar dreigt dat achterstanden opnieuw aan een volgende generatie worden doorgegeven. De kloof tussen deze gebieden en veel andere plekken holt de sociale samenhang in ons land uit. Bovendien komen de leefbaarheid en de veiligheid onder druk te staan. Getracht wordt om daarbij doorbraken binnen meerdere, nauw verweven leefdomeinen aan te brengen, naar het voorbeeld van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid.

Het Sociaal perspectiefplan Corona zet de lijn van ingezette interventies door en versterkt waar nodig. Dit doen we door de basis weer op te starten, de huidige inzet te intensiveren, maar ook door waar nodig nieuwe initiatieven op te starten. We realiseren dit juist in combinatie met lokaal beleid (lopende programma's, Regio Deal Groningen-Noord, NPG, inzet op kwetsbare wijken

etc.) en aanvullende (landelijke) herstelmaatregelen. Daar waar mogelijk zetten we in op versnelling of op een multiplier effect.

Sociaal perspectiefplan corona ‘Iedereen doet weer mee in 050’

Het sociaal perspectiefplan corona heeft tot doel om schadelijke korte termijn effecten van corona maatregelen te dempen en de schadelijke lange termijn effecten te beperken. Het beslaat een relatief ruime periode: van de zomer 2021 tot 2022 (en verder). Daarnaast richt het zich op vele vormen van het beperken van schade en herstel. Het gaat zowel om inzet ten behoeve van de algemene bevolking (met name op thema's als leefstijl en ontmoeten) als om inzet voor kwetsbare groepen. Steeds met het oog op voorkomen van verergering of het opnieuw voorkomen van problemen.

Op basis van onze eigen analyse en landelijke info, weten we dat de coronamaatregelen voor iedereen gevolgen hebben. In alle lagen van de bevolking zien we effecten op mentale en fysieke gezondheid. Tegelijkertijd weten we ook uit ons eigen onderzoek en diezelfde landelijke cijfers, dat de coronamaatregelen nog harder aankomen in specifieke groepen, denk bijvoorbeeld aan (kwetsbare) jeugd en jongeren, ouderen en psychisch kwetsbare mensen. Voor deze groep hebben we globaal in beeld wat de effecten zijn, maar is het vooral ook nodig om goed te kijken welke werkwijzen en interventies effectief zijn om deze schade te beperken. We zetten in op een combinatie van generieke inzet en specifieke, gerichte inzet voor (nieuwe) kwetsbare groepen. De meer generieke inzet vanuit het sociaal perspectiefplan corona is gericht op het ondersteunen van al onze inwoners en het bevorderen van het maatschappelijk welbevinden, maar is ook laagdrempelig voor (nieuwe) kwetsbare groepen zodat zij ook hier optimaal kunnen profiteren. De generieke inzet kan veelal snel plaatsvinden. De specifieke inzet is vooral gericht op de lange termijn effecten en vergt nadere analyse en keuzes van bewezen interventies. Op deze wijze werken we verder aan het dichten van de kloof in onze gemeente.

In de bijlage treft u de eerste versie van het plan aan met daarin de verschillende activiteiten waarmee we de komende periode (Q3) aan het sociaal-maatschappelijk herstel gaan werken. De activiteiten in het plan hebben we ingedeeld langs de volgende drie lijnen:

- 1) **Meedoen en participeren.** Verenigingen, culturele instellingen, buurthuizen en vele andere organisaties die een belangrijke rol spelen in onze sociale omgeving in de buurt hebben ruim een jaar vrijwel stilgelegen. Vrijwilligers en professionals hebben te kampen gehad met grote onzekerheid. Vele inwoners hebben de sociale ontmoeting rondom sport, cultuur en in de buurt enorm gemist. Met de heropening is het niet alleen zaak om de organisatiekracht te herstellen, maar ook om leden, deelnemers en vrijwilligers weer aan deze initiatieven te binden.
- 2) **Veerkracht en zorg.** De impact van de corona-pandemie is voor iedereen voelbaar. Maar juist doelgroepen die minder weerbaar zijn,

(te) weinig veerkracht hebben of door de omstandigheden minder zorg hebben ontvangen, zijn door de pandemie extra geraakt. Extra inzet is nodig om kwetsbare jeugd, eenzame ouderen en jongeren, mensen zonder werk, mensen met psychische klachten, dak- en thuislozen, etc. door deze zware periode heen te loodsen. Daarnaast willen we zorgen voor een veilige sociale omgeving.

- 3) **Actieve en gezonde leefstijl.** Door de corona-pandemie waren de mogelijkheden om te sporten en bewegen ernstig beperkt. Veel mensen én kinderen kwamen meer thuis te zitten en er werd meer digitaal gewerkt. Door het vele zitten en minder bewegen, zijn er bij een deel van de mensen wat kilo's bij gekomen. Dit terwijl gebleken is tijdens deze pandemie hoe belangrijk een actieve en gezonde leefstijl is. Hoe laten we kinderen de opgedane beweegachterstanden weer inhalen? Hoe kunnen we mensen die hun sport- en beweeggewoontes zijn verloren weer activeren?

Fasering

In de verschillende activiteiten die worden voorgesteld om aan deze drie lijnen invulling te geven maken we onderscheid tussen de korte (Q3), middellange (Q4) en lange termijn (2022).

Omdat de samenleving nog niet volledig open is, is het voor veel zwaardere problematiek nog lastig in te schatten hoe deze doelgroepen zich herstellen als de samenleving weer open is. De focus voor de zomeractiviteiten (Q3) ligt dan ook op het herstellen van het sociaal weefsel, mensen letterlijk en figuurlijk weer in beweging brengen, het heropenen van de samenleving. Hierbij is het wel de bedoeling om met de extra inzet vanuit dit plan wel altijd de doelgroepen proberen te betrekken die minder veerkrachtig zijn. Op de korte termijn organiseren we de inzet langs de bestaande programmalijnen (intensiveren en/of uitbreiden). De inzet in deze fase staat uitgewerkt in het bijgevoegde plan. Door een continue monitor van corona-effecten op de verschillende domeinen kunnen vervolgens op een later stadium de juiste interventies gekozen worden voor Q4 en 2022. Het is een levend document dat de komende maanden verder zal worden uitgewerkt en aangevuld met de aanpak voor Q4 en 2022.

Financiën

Het budget voor het coronaperspectiefplan bedraagt 2,046 miljoen euro. Dit bestaat grotendeels uit de coronacompensatie voor het sociaal domein die we via de meicirculaire hebben ontvangen. Daarnaast hebben we in 2020 via de septembercirculaire middelen gekregen om de effecten van de coronamaatregelen te dempen. Naast dit bedrag van 2,046 miljoen euro komen er extra incidentele middelen voor het lokaal sportakkoord en lokaal preventieakkoord beschikbaar. In totaal gaat het om een bedrag van 651 duizend euro. Het is aan de kerngroep van deze akkoorden (waar de gemeente Groningen deel van uitmaakt) om hier een bestemming voor te kiezen. De plannen die in deze akkoorden ontwikkeld worden benoemen wij wel in dit sociaal perspectiefplan.

Dit sociaal perspectiefplan staat niet op zichzelf, maar is verbonden met de economische herstelagenda die uw raad onlangs al is gepresenteerd. In de economische herstelagenda is bijvoorbeeld een bedrag van 100 duizend euro gereserveerd voor cultuur in de wijk, hetwelk ook bijdraagt aan sociale ontmoetingen en samenhang in de wijk. Tevens treft u de activiteiten op het gebied van arbeidsmarkt aan in de economische herstelagenda, waaronder scholing en begeleiding van werkzoekenden. In het najaar zal een update worden gegeven van het gemeentelijk Werkprogramma. Daarboven horen we in juli welke extra middelen we zullen ontvangen via het Nationaal Programma Onderwijs. Hiervoor zal u raad overigens een apart plan voor besteding worden aangeboden. Daarnaast zullen ook de reguliere middelen die in de begroting zijn opgenomen voor armoede, schuldhulpverlening, en andere financiële regelingen en vormen van inkomensondersteuning worden betrokken bij de uitvoering van dit perspectiefplan.

De kosten voor de activiteiten waar we als gemeente in Q3 mee willen starten tellen op tot een bedrag van 1,255 miljoen euro. Daarnaast hebben we al kosten gemaakt voor het eerste half jaar voor GRONG.nl. De resterende middelen uit het budget voor het corona perspectiefplan (0,6 miljoen euro), willen we inzetten voor Q4 en 2022. In het plan treft u nadere informatie over de financiën aan. Het raadsvoorstel over de middelen die we via de meicirculaire ontvangen ligt op 7 juli ter besluitvorming voor. We zullen behoudend omgaan met maken van eventuele (voorbereidings)kosten tot uw raad formeel de middelen ter beschikking heeft gesteld. Wel hebben we zoals hierboven aangegeven al kosten gemaakt voor het eerste half jaar voor GRONG.nl.

Vervolg

Om u tijdig mee te nemen in de ontwikkelingen en concretisering van het sociaal perspectiefplan corona, komen wij in het najaar bij u terug met de inzet voor de volgende fase en tevens een korte terugblik op de zomerperiode.

Graag gaan we met u in gesprek over sociaal perspectiefplan corona 'Iedereen doet weer mee in 050'.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.